

De ondertekenaars van onderstaande verklaring waren op 20 Juni '37 te Nieuwe Niedorp in vergadering bijeen en besloten met deze verklaring als grondslag, tot oprichting van een Socialistiese Plattelandsvereniging. Allen zijn nauw betrokken bij de agrariese voortbrenging en distributie.

Ten eerste: dat de kapitalistiese wijze van produksie steeds groter ellende voor tuinders, kleine boeren, neringdoenden en arbeiders moet mede brengen.

Ten tweede: dat indien al enige opleving zich zal doen kennen, deze van korte duur zal zijn, wijl ze hoofdzakelik haar oorzaak zal vinden in oorlogsvoorbereiding.

Ten derde: dat alleen werkelike, duurzame verbetering, vooral op agrariese gebied, kan worden verwacht van de verwezenliking van een nieuw maatschappelik stelsel, waarin produksie om winst vervangen zal zijn door produksie naar behoefte en waarin de regeling van produksie en distributie in handen zal worden gesteld van arbeiders en boeren.

Ten vierde: dat in de strijd hiertoe alle tot nu toe bestaande organisaties op het platteland volkomen en volledig hebben gefaald, waar zij zich steeds bepaalden de gevolgen te bespreken, terwijl ze de werkelike oorzaken als niet ter zake dienende, achteloos ter zijde wierpen.

Ten vijfde: zij spreken derhalve uit, dat ook de boer, de tuinder of welke funksie hij ook moge innemen in het produksie-proces ten plattelande, zich in de eerste plaats behoort te bezinnen op de waarechtige oorzaken van de onnoemelike zee van ellende, waaraan heel het bedrijfsleven onderworpen is.

Ten zesde: zij spreken daarom uit, dat elke strijd, welke het kwaad niet bij de wortel wenst aan te tasten, nutteloos moet worden geacht.

Ten zevende: zij hebben deze verklaring getekend met het vaste voornemen alles in het werk te stellen om te komen tot een sterke kern van doelbewuste plattelanders, welke de strijd voor een betere toekomst in nauw verband met de arbeiders der steden wenst te voeren.

Het korrespondensie-adres van deze vereniging, waarvan wij nadere berichten gaarne bekend maken, is: P.GROOTES WATERINGSKANT NIEUWE NIEDORP giro 284402.

.....

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

P E R S D I E N S T
van de groep van
INTERNATIONALE COMMUNISTEN

ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HANDEN DER BEDRIJFSORGANISATIE'S!

Tiende Jaargang Nr. 13.
September 1937 Nr. 1.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN OVER DE SPAANSE REVOLUTIE.

Onderst. and artikel nemen we over uit "BULLETIJN", het maandblad van de Bond van Internationaal-Kommunisten in België. We drukken het af, omdat het een klare voorstelling geeft van het verloop en de rol, die de verschillende organisaties daarin spelen. Wat betreft de taak, die een revolutionaire groep in de revolutie te vervullen heeft, zijn we het met het artikel eens. Wij menen echter, dat de kwestie van het vormen van een organisatie der voorhoede, of zoals het in dit stuk genoemd wordt "de vorming van een nieuwe revolutionaire partij" niet voldoende is uitgewerkt. Hier gaat het er juist om te doen zien, hoe de revolutionaire groepering bij z'n taak tot versterking der klassenmacht, het ontplooiën van het initiatief der massa, niet meer de oude structuur en werkwijze kan hebben, zoals we die van de partijen kennen. We hebben reeds meerdere malen deze kwestie behandeld, zodat we het deze opmerking volstaan. Hieronder volgt dan het artikel:

Uit welke gezichtshoek men de Spaanse Juli-revolutie ook beschouwt, één feit dringt zich onmiddelik op: de gebeurtenissen, die haar tot een revolutie hebben gemaakt, zijn een onomstootbaar bewijs ten gunste van de klassenstrijdtheorie, vooral van het doel, dat zo als beginstadium van het einddoel vastlegt: de inbezitting van de produktie-middelen door de arbeidersklasse. Na de laatste vijftien jaar klassenstrijd binnen de door het kapitalisme gestelde grenzen, reformisme, dat de vraag van het eigendomsrecht niet vermocht te stellen en het omverwerpen van het kapitalistiese regime niet onder ogen durfde te nemen, gaan de spaanse arbeiders met een ruk van de verdediging plotseling tot de algemene aanval over en brengt het overheersingstelsel omverhoeds aan het wankelen. Over het hoofd van alle organisaties en tegen de regering in, krijgen we een antwoord op de militaire opstand - een poging om het proletariaat en de arme boeren voorgoed te verplotteren - de algemene staking, de door de arbeiders bestormde kazernes, de verovering der wapens, het vormen van arbeiders-milities en de bezetting der bedrijven. In Frankrijk werden de bedrijven eveneens bezet, gedeeltelik althans, ook tegen de organisaties in, al ging het daar echter met een reformistiese einddoel.

De arbeidersbeweging wordt bij dergelijke gebeurtenissen geleid door primaire inzichten, instinkten waarvan men alleen kan zeggen, dat ze in de absolute zin van het woord doelmatig zijn. Als ideologie zijn dergelijke motieven alleen te duiden als een reflex van de economische onderbouw. Niettegenstaande de reaktionaire inslag van haar organisaties stelt het proletariaat onverwachte daden, die in hun kiem van grote revolutionaire draagwijde zijn, gedragen door inzichten onmiddellijk door het economische gebaseerd en vat het stellen van die daden het proletariaat als massa aan ontwikkelingsmogelijkheden van het gedeeltelijk revolutionair bewustzijn bijbrengt, is enorm. De bedrijfsbezetting in Frankrijk en de sitdown staking in Amerika zijn voldoende om doorslaggevend te getuigen tegen de opvatting als zou de achterstand van het revolutionair bewustzijn der massa bij de volledig ontwikkelde kapitalistische economie, op een catastrofe moeten uitlopen. Hoe ontegensprekelijk achterlijk de proletarische ideologie ook zijn moge, dergelijke daden wijzen op de continuïteit van het revolutionaire in de beweging, terwijl de geschiedenis per slot van rekening toch slechts als een opeenvolging van periodes op te vatten en te begrijpen is.

Ontegensprekelijk achterlijk is echter het proletarische bewustzijn, internationaal beschouwd en het is die achterstand, welke bij het losbreken van een "nationale" revolutionaire aksie, de onevenwichtigheid van het geheel der arbeidersbeweging meebrengt. Hoe zou men van koördinatie, van solidariteit kunnen spreken in verband met Spanje, wanneer men de onverschilligheid van het wereldproletariaat tegenover het drama, dat zich daarginds afspeelt, heeft kunnen gadeslaan? Die onverschilligheid wordt slechts begrijpelijk, wanneer men bedenkt, dat het proletariaat tans zonder organisaties is, of beter, tegen zijn organisaties in moet handelen en aldus nog slechts als klasse kan optreden in reaksie op feiten, die de klasse als massa direkt aan de basis aantasten, vermits gisting tengevolge van wisselwerking tussen revolutionaire organisaties en massa in gebreke blijven. Dat echter de organisaties niet bestaan is juist het symptoom van de achterlijkheid van de proletarische ideologie en verder lijkt het op grond van deze opvatting gegeven, dat de inhoud der Spaanse Julidagen niet van die kracht geweest is om de internationale proletarische massa in reflex-reaksie aan gang te zetten. De vraag echter is, of dat niet gebeuren zal in antwoord op de internationaal-kapitalistische interventie, moest ooit de toestand in Spanje leiden tot de voltrekking oner socialistische revolutie, blijft open. In verband met deze kwestie dient er terloops op gewezen: komt het in Spanje vandaag of morgen niet tot een nieuwe, socialistische revolutie met de voltrekking van alle eisen, die deze stelt, dan is de Julirevolutie ten ondergang gedoemd. Twee wegen zijn er niet. Komt die socialistische revolutie vol, zonder dat echter het internationale proletariaat zich in beweging zet, ook dan is de revolutie verloren. Materiële voorwaarden zijn er, althans in Katalonië nog voorhanden. Nog is daar na 4 Mei het proletariaat niet geheel ontwapend, nog staat de burgerlijke staatsmacht niet stevig op de poten, nog beschikt de arbeidersklasse over voldoende middelen om zich te doen gelden, niettegenstaande de achteruitgang der beweging van dag tot dag duidelijker wordt, terwijl we in Europa voorlopig aangewezen blijven op de spontaniteit van de massa. Doch voor de vooruitgang als socialistische revolutionaire beweging is die spontaniteit, die schoksgewijze bewustwording en bewegingsvooruitgang hoogstens een vertrekpunt.

De arbeidersbeweging kan minder dan ooit zijn weg banen zonder organisaties, die vanzelfsprekend niet tulkens in hun ontstaan een gevolg zijn, doch een faktor moeten daarstellen in de wisselwerking tussen proletariaat en voorhoede, een uiting van de noodzakelijkheid van wederzijdse beïnvloeding. Globaal beschouwd stelt men in die zin een wanverhouding vast in het gebeuren van de tegenwoordige tijd: tegenover de periodieke opflikkering van klassebewustzijn, die hoog opblaaien uit de poel van absolute onmondigheid (Oostenrijk en Asturië en de Franse en Amerikaanse stakingen) ontbreken de daaraan beantwoordende revolutionaire organisaties. In grote lijnen mag het wel zo zijn, dat het gebrek aan organisaties of hun aard in overeenstemming is met die van de beweging, op zekere tijdstippen in de geschiedenis, in overgangsperiodes, stellen we echter geen absolute overeenstemming vast.

Zo stelt ons de Spaanse revolutie voor het feit, dat het proletariaat de weg naar de socialistische revolutie is opgegaan, terwijl de lichamen, die er voor het ogenblik een belangrijk gedeelte van vertegenwoordigen, hun aksie richten op doeleinden, die er lijnrecht tegenover staan: de burgerlijke revolutie. Dit voor de IIe en IIIe Internationale en hun spaanse afdelingen. Onmiddellijk voegen we er bij: ook de CNT en FAI kunnen volgens ons geen aanspraak maken de revolutionaire rol te vervullen, waarvan we hoger gevaagden. Deze organisaties zijn niet bekwaam de socialistische revolutie ten einde te voeren, evenmin als het reformisme, omdat beide slechts de vrucht zijn van de periode, waarin het arbeidersverzet zich objektief in het algemeen beperken moest binnen het raam van het kapitalisme. Zo beschouwd zijn ze historische produkten van een periode, die heel afgedaan. Het anarchisme van CNT en het reformisme zijn planten uit dezelfde bodem en lijden aan hetzelfde gebrek: niet ingesteld te zijn op de socialistische revolutie. Hun schijnbare tegenstelling is het gevolg van hun onderling tegengestelde eenzijdigheid. Het reformisme gaat in theorie naar het socialisme door lange evolutie, de staat te veroveren, het anarcho-sindikalisme gaat er heen in theorie door gewoon het beheer der bedrijven in handen te nemen en de staat te negeren. Beide staan vreemd tegenover het onontbeerlijke kernpunt van de revolutie en de diktatuur van het proletariaat als organisatorische daad.

Zo kan CNT-FAI niet vertegenwoordigen het element "voorhoede-organisatie", dat wij bedoelen, wier streven hoofdzakelijk is immer aan het hoofd der voorwaartsrukkende beweging te staan, er de richting aan te geven en er de stuwende kracht van te zijn - wat zeker niet betekent er slechts de kontrol van trachten te behouden - , vier taak bestaat in het naar voren brengen van eisen, die op een gegeven ogenblik als de meest vooruitstrevende kunnen gelden op basis van de gegeven mogelijkheden. De revolutionaire organisatie moet met het oog op het voltrekken van de vernietiging van de burgerlijke staat en de diktatuur van het proletariaat, als resultaat van haar kontakt met de massa zich inspannen om met haar ordevoerden aan de spits der beweging te geraken, de massa juist zover vooruit, dat ze door die ordevoerden het nog gedeeltelijk onbewust willen en inzicht duidelijk konkretiseert, bewust maakt en daardoor de energie van de massa opzweept. Dat heeft de CNT-FAI niet gekund en gevild. Zij is de weergeefster van gedeeltelijk gebrek aan klaar bewustzijn, dat bij het proletariaat voorhanden is... in zover zij dat bewustzijn niet vertroebeld heeft.

Blijft de POUM. Ook deze heeft niet beantwoord aan de eisen, die aan een revolutionaire organisatie moeten worden gesteld, ook zij is tekort geschoten. Taktische fouten en grove principiële tekortkomingen. Globaal beschouwt heeft zij de invloed onderschat, die van een marxistische politiek, dat was hier een politiek zonder compromissen, op de massa zou uitgegaan zijn. Zij heeft zichzelf aldus de toekomst volledig verbeurd.

DE JULI-OPSTAND.

Dat de volksfrontregering in die dagen de door een fascist gepleegde moord op een politie-officier onbeantwoord liet, was kenmerkend. Schrik voor rechts: het kapitalisme in fascistiese vorm, dat het volksfrontbewind als dienaar te zwak begint te vinden en bij de minste gelegenheid doortastend zou ingrijpen. Schrik voor links: de arbeiders, die zich steeds meer als politieke macht, als klasse, natuurlijk buiten het volksfront om, doet gelden en weldra in dat volksfront een hinderpaal zal gaan zien. Die twee tegengestelde krachten houden door hun evenwicht de regering nog boven water. Maar het minste schokje dreigt de boel te doen ondergaan. Zo blijft de fascistiese moord op een politie-officier onbeantwoord door de regering.

Doch niet door het politiekorps. Sotelo, een vooraanstaand fascist wordt neergelegd. Deze gebeurtenis wordt het voor de regering noodlottige schokje. De onder het demokraties bewind door het kapitalisme voorbereide militaire opstand breekt los. Een door de regering mogelijk gemaakte en in de hand gewerkte opstand. Hier een uittreksel uit "Revolution Proletarienne" van 10 Aug. '36: Op de vooravond zelf van de poging van Franco hielden de aanvallen der regering tegen de CNT, een der twee syndikale centrales van Spanje, niet op. Op 5 Juni publiceerde "Batalla", orgaan van de POUM een hoofdartikel: "Het offensief tegen de arbeidersbeweging", waarin hij het sluiten van talrijke syndikaten van de CNT te Madrid en het aankluden minner leiders aanklaagde. Het is voldoende een oogslag te werpen op de linkse bladen van die tijd om vast te stellen, dat zoals in Polen, Bulgarije en andere half-fascistiese landen, die bladen kricelen van blanco-kolommen. Het is de censuur, die tegen de linkse organisaties optrad (in 't Spanje van het Volksfront) terwijl de fascistiese zich konden uitbreiden zonder door de overheid veel lastig gevallen te worden. Zo berichtte "Batalla" van 29 Mei, dat te Bilbao de burgerlike gouverneur de heropening van de lokalen van de Accion Popular toeliet. Tegelijkertijd ontsloeg men te Madrid de fascistiese uit de gevangenis de aanstokers der onlusten van 2 Mei en sprak eveneens Don José Antonio Primo de Rivera vrij, de leider van de "Spaanse Phalanx". Op 23 Mei publiceerde de "Gaceta" van Madrid een dekreet volgens hetwelk José Sanjurjo, zoon van de fascistiese generaal, werd benoemd tot generaal van een brigade der Burgerwacht. Vooral verdient er aan herinnerd, dat de generaals Franco en Goded in hun verantwoordelijke militaire funksies behouden werden niettegenstaande hun deelname aan de monarchistiese aanslag van Sanjurjo in 1932. Aan de andere kant zijn de militairen, die als revolutionaire optraden tijdens de opstand van Asturijs en Katalonijs in '34 zoals Perez Farras, Léon Luengo, de luitenant Condé, Escofet, Ricart en anderen niet in het leger teruggenomen tijdens de regering van het volksfront.

Herinneren we even aan wat volgde. Verschillende garnizoens in Marokko gaan in opstand tegen de regering, weldra zijn de fascistiese in de ganse kolonie de baas. Ook in Spanje zelf breekt de opstand in 't leger los onder leiding van het officierenkorps, ook op de vloet.

Ondertussen blijft echter de volksfrontregering de toestand meester.....tenminste volgens haar proklamaties.....de opstand blijft beperkt tot enkele Marokaanse garnizoens, er is geen gevaar te duchten....de regering waakt....kalmte is geboden. De verraderlike houding der ministers wordt aldus geneutraliseerd. De matrozen treden tegen hun fascistiese officieren op, waarvan er verschillende worden gedood. De regering beveelt, dat ze het graf zullen ingaan met alle ceremonie, die aan hun rang toekomt. Het proletariaat wil wapens. In Katalonijs weigert de regering brutaalweg aan die vraag te voldoen. Zie "Le Peuple" van 28 Juli '36 Bericht van de korrespondent in Barcelona: De aanvalstroepen van de republiek waren onvoldoende geweest tegen de macht van het opstandige leger. De avond, die de opstand voorafging, wilde de regering van Katalonijs geen wapens geven aan de arbeiders-militanten, die op de hoogte waren van de opzet der officieren en hun troepen. 't Is dan, dat enkele arbeiders naar de haven trokken en er een schip met 500 geweren on minutie aansloegen. Dit gebeurde 2 uur voor de fascistiese opstand".

Ook de soldaten keren zich weldra in vele garnizoens tegen hun officieren en scharen zich aan de zijde van de arbeiders, die de kazernes bestormen. Zo, tegen de regering in, blijft een groot gedeelte van Spanje voor de onmiddelijke verplettering door het fascisme gespaard. Tot zover het direkt optreden der massa. In antwoord op de fascistiese aanslag hebben de arbeiders het werk neergelegd, de kazernes bestormd, de wapens in handen genomen en zich tegen het gevaar te weer gesteld. Nog hebben de organisaties niet de tijd gehad hun onmiddelijke invloed te doen gelden. De zich onder de burgerlike-demokratie langzaam ontwikkelende proletariese strijd heeft plotseling tengevolge van de kapitalistiese aanval een stoet voorwaarts gekregen, evenals het politiek bewustzijn der arbeiders. Het klassebewustzijn is tot uiting gekomen.

Het eerste stadium van de revolutie is weldra bereikt, de basis is gelogd. In de dagen, die volgen uit zich de gedeeltelijke ontvoeging der arbeidersklasse in de vorming der revolutionaire organisaties, de militie-komités, de organisatie van het bewapende proletariaat en iets later, ter bevestiging van het feit, dat de arbeiders het beheer der bedrijven in handen hebben genomen (in grote trekken beschouwd) de Economiese Raad. Dorpskomités beantwoorden op het land aan het feit, dat het grootgrondbezit tot het verleden behoort en wegen gezocht dienen te worden voor een algemene reorganisatie, waarin de tendens der kollektieve ekspluitatie in sommige streken de hoofdrol speelt. De revolutie is in gang. Een eerste hoogtepunt is bliksonnel bereikt, een periode van rust na de aanval, van op adem komen, van versteviging der veroverde stellingen, van voorbereiding van een nieuwe fase van scherpe klassestrijd ter verdieping van de revolutie kondigt zich aan. Doch ter voorbereiding van de strijd naar het volgende hoogtepunt, naar de volgende overwinning zal de massa als massa, zal primair klasseinstinkt niet meer volstaan, hier is de gisting in de goesten voorwaarde tot verdere ontwikkeling van het bewustzijn een noodzakelijkheid en die gisting kan alleen het gevolg zijn van het proces van wisselwerking tussen het meest gevorderde gedeelte - de kleine minderheid - en het minst gevorderde deel. In dergelijke periodes hangt de verdere ontwikkeling van de strijd af van het bestaan en het versonderde arbeidersorganisaties. Revolutionaire organisaties zijn geboden.

De periode van betrekkelijke rust, die volgende op de eerste aanval, dienen moest om de veroverde stellingen te verdedigen en de volgende overwinning mogelijk te maken door koncentratie en scholing der voorhanden zijnde krachten, is echter een periode van teruggang en van afbraak geworden.

DE ORGANISATIES

De eerste theoretische taak van alle voorhoede-groeperingen is, een onderzoek naar de verantwoordelijkheid der arbeidsorganisaties.

Is men van mening, dat het einddoel van de strijd de socialistische revolutie moet zijn, en dat anders de voortzetting een misdadige zelfvorming wordt, dat deze revolutie een dynamisch proces is, dat noch onderbroken, noch tijdelijk opgehouden kan worden, dat dus de voortzetting van de klassenstrijd in de behouden gebieden niet kan worden uitgesteld tot "na de overwinning op Franco", dan staat men voor het vraagstuk: Hoe had het volgend stadium naar het socialisme kunnen worden voorbereid met die eerste overwinning achter de rug? Het interventie-probleem - hoe levensgewichtig ook - mag geen rol spelen in de bepaling van de motieven van de revolutionaire politiek. De argumenten, gebaseerd op het interventie-probleem leiden trouwens niet zo heel ver. Moet men in Spanje met de socialistische revolutie "wachten" tot het Europese proletariaat bewust wordt of zal dit bewust worden als eerst de revolutie aan de gang is en aangevallen wordt door de kapitalistische interventie? Het basis-element der verdere voorbereiding is natuurlijk het behoud en de versterking der wezenlijk revolutionaire strijdorganisaties: de komités, zowel de milities als de economische raden. Zelfs daartoe zijn CNT noch POUM in staat geweest. Veel erger, zonder verzet en met bereidwilligheid hebben zij hun prijsgeve voorgestaan. Afbreken in plaats van opbouwen. De hoofdfunctie had er echter in deze periode in moeten bestaan de massa voor te bereiden op de totale vernietiging van de burgerlijke staatsmacht en de overname van die macht door de zelfstandige arbeiders en boerenklasse. Iedere werkelijk revolutionaire partijorganisatie (niet te verwarren met de andere revolutionaire organisaties als de arbeidersmilities) had als eerstvolgende doelstelling aan de massa de overname der macht moeten aantonen en dit niet abstract en formalistisch alleen, neen, iedere daad en ieder woord van een revolutionaire partij had moeten worden gemotiveerd en geïnterpreteerd op de basis van deze objectieve eis. Een volledig tekortschieten eveneens tegenover een eis, die zich even noodzakelijk opdrong en even fundamenteel is als de vorige: het naar voren brengen van de noodzakelijkheid van organismen, waarin alle arbeiders en boeren zonder uitzondering hun vertegenwoordiging te kiezen hadden, welke niet noodzakelijk leden van andere organisaties behoefde te zijn. Zoets als de sovjets van 1917. Dat dit een levensnoodzakelijkheid voor de revolutie is, had met de meeste klem gepropageerd moeten worden. Het is de dringende behoefte van de arbeidersbeweging. In de schoot dezer raden alleen kon door vergelijking der verschillende bestaande politieke strekkingen de arbeidersklasse tot betrekkelijke rijpheid komen. Uit het wederzijds toetsen der overtuigingen, uit de onderlinge, ideologische strijd der theorieën ware voor de massa in de gegeven omstandigheden de grootst mogelijke produktie aan politieke scholing geleverd. Voor het verdiepen ener revolutie zijn deze raden de onontbeerlijke basis-organisaties. Doch in plaats van een dergelijke politiek, de enig revolutionaire, omdat ze de bewustmaking der massa als zelfstandige draagster der revolutionaire gebeurtenissen in het centrum van haar betrachting plaatst, hebben alle organisaties hun bestaansdoel opgevat als een taktisch, strategisch spel, waarbij de massa op de uitvoerende rol toegewezen was. Zij hebben de revolutie beschouwd - en dat is niet toevallig - als een beweging gedreven op de basis van de samenwerking van alle "linkse" organisaties, zo wat men er gewoonlijk onder verstaat, in dat geval is de "Estat Catalan" de katalaanse fascist, ook een "linkse" organisatie.

Samenwerking van speciale aard, waarin alle berekenden partijen, terwijl ze elkaar tegenover de massa sparen, in de eerste plaats de eigen groei en grootwording en de eigen machtsvergroting tot uiteindelijk overheersing der anderen op het oog had. Zo vertrok op basis van de oorlog tegen Franco de individuele beslommeringen der bondgenoten vanuit het standpunt der zelfhandhaving. Zij brachten het niet verder dan de mening, dat het uitsluitend dienen van hun partijbelang de enige manier was om het belang der massa te dienen. Aan de basis dus een primair instinct van zelfbehoud; dat alles vanuit het oppunt van het direkt partijbelang bekeek, een beschouwingswijze, die het objektief inzicht vertroebelt. Want wie meent, dat zijn organisatie een grotere rol te spelen heeft, dan ze werkelijk speelt, kan niet meer verlangen dan dat ze in de arena der raden door de massa beoordeeld wordt.

Bondgenootschap der partijen is het kweken van een dodelijke illusie voor de massa en betekent een politiek met het organisatiebelang in het centrum van de strategie te stellen in plaats van het massabelang tot middelpunt te maken. Wat een tegenstelling tot wat is uitgevoerd en wat revolutionair-socialistische politiek ware geweest.

Bondgenootschap tegen Franco betekent staking van de klassenstrijd achter het front. Dat is altans de vooropgezette politiek der linkse organisaties tegenover de "republikeinse" bezittende klasse, terwijl deze op de geraffineerdste manier, langs socialisten en PSUC om, haar klasseaanval reeds lang heeft ingezet en voor de revolutie reeds dodelijke resultaten behaald heeft. Daartegenover stellen wij, dat de strijd tegen Franco slechts werkelijke klassenstrijd kan zijn, wanneer hij gepaard gaat met een onverzoenlijke strijd met de bezittende Klasse aan deze zijde van het front en dus ook tegen de partijen, die er op min of meer bedekte wijze van in dienst staan, de PSUC of meer in het algemeen: de stalinisten en sociaal-demokraten.

DE ROL VAN DE PSUC EN UGT.

De kwestie van de beïnvloeding en het inpalmen van de UGT, een reformistische vakorganisatie van voor de revolutie, is hier van bijzonder belang. Volstaan we er op te wijzen, hoe het in Frankrijk met de UGT is toegegaan. In Spanje nog veel meer intrigues. Om in sommige vergaderingen met evenredige vertegenwoordiging de meerderheid te hebben, deden plots door de PSUC insengetimmerde z.g. arbeidersorganisaties op, die hun medevertegenwoordiging opeisten. Voegen we hier nog aan toe, dat de UGT tans voor een groot gedeelte bestaat uit kleinburgerlike, kontra-revolutionaire, PSUC-gezinde elementen. Hierin zit geen tegenstelling, verre van daar. Want de PSUC is inderdaad tegen de socialistische revolutie, verdediger van de bezittende klasse en fraksie van vijand Nr.1 der arbeidersklasse. Reeds op 5 Aug. '36 drukte "Le Populaire" de volgende proklamatie af, die de Spaanse "kommunistische" partij, langs de franse K.P. om liet zeggen:

HET SPANJE HEEFT, IN ZIJN STRIJD TEGEN DE OPSTANDELING EN IN HET GEHEEL NIET DE INSTELLING VAN DE DIKTATUUR VAN HET PROLETARIAAT OP HET OOG EN HEEFT SLECHTS EEN DOEL: DE VERDEDIGING VAN DE REPUBLIKEINSE ORDE OP DE BASIS VAN EERBILD VOOR DE EIGENDOM.

Dat is tenminste duidelijke, kontra-revolutionaire taal.

De rol van de PSUC in bijzonderheden toe te lichten leidt te ver. Daartoe moeten we de functie van het stalinisme aantonen en het wezen van het huidige Rusland en zijn imperialistische politiek, die zich in Spanje kras uitte. Drie maanden heeft het geduurd voor Stalin de spaanse regering van wapens wilde voorzien tegen de de politieke voorwaarde van een haast volledige kapitulatie van de CNT, tegen klinkende munt en uitsluitend getreven door wezenlijk kontra-revolutionaire motieven. Hij zond ze na drie maanden wel om het fascisme uit Spanje te houden als faktor in Rusland's imperialistische politiek. Hij zond ze in den beginne niet uit schrik voor de socialistiese revolutie. Het is duidelijk: liever fascisme dan kommunisme in Spanje. Daarom, wanneer wapens gezonden worden, dan op voorwaarde, dat de meest vooruitstrevende organisaties toegelaten moeten doen, en eens gekortwiek, zal men ze gauw genoeg onder de hiel krijgen. Leve de burgerlike revolutie.

Het is de strekking van deze kontra-revolutionaire motieven, die we hebben kunnen vaststellen in de politiek van de PSUC: het rommen van de revolutie tot elke prijs en het sistematis aftakelen van alle niet kontra-revolutionaire organisaties. Voor dat doel is de PSUC met haar hoofdbevelhebber, de russiese ambassadeur te Barcelona, niet teruggeschrikt voor het misdadigste optreden. De bekende revolutionaire militanten worden de een na de ander door de PSUC om het leven gebracht. Herinneren we slechts aan Durrutti en Camillo Berneri, om slechts de meest bekenden te noemen van lango reeks, die maar steeds toeneemt. Berneri haalde in "Guerra di Classe" van 14 April '37 in een open brief aan Federica Montsenij het volgende uittreksel aan van de "Pravda" van 17 Dec. '36:

VOOR WAT KATALONIE BETREFT IS DE ZUIVERING DER TROTSKISTIESE EN ANARCHO-SINDIKALISTIESE ELEMENTEN BEGONNEN. DIE TAAR ZAL MET DE ZELFDE ENERGIE WORDEN DOORGEVOERD ALS ZIJ IN RUSLAND VOLBRACHT WERD.

Berneri werd in de Moedagen te Barcelona aangehouden, zonder motivering uit zijn verblijfplaats gehaald en om het leven gebracht, terwijl de bevenvermelde open brief aan Montsenij niet mocht baten. Zij sprek in naam der CNT, op dat ogenblik de arbeiders van Barcelona door de radio toe on spoerde hen aan de strijd tegen de aanval der regering (in werkelijkheid de PSUC) te staken. Men ziet, de PSUC weet verdomd goed, wie ze als slachtoffers van haar sluipmoorden kiezen moet. Montsenij leeft nog.

Ze treedt in Spanje de z.g. K.P. veel openliker kontra-revolutionair op dan de sociaal-demokratie, wier "vredelievende" tendons regelrecht naar een overeenkomst met Franco zou willen uitgaan. Wat niet belet, dat ook voor haar het ordevoerd nog in or geldt: "Ze nodig aanvaarden we 't is eender wat, behalve de socialistiese revolutie"

DE STRATEGIE VAN DE C.N.T.

Afgezien van de wezenlike, politieke tekortkomingen, waar we al op wezen staat haar huidige strategie, revolutionaire klassepolitiek is het niet, in het teken van de schrik voor de interventie en de kapitulatie van Rusland terwille van de wapenbevoorrading. Dat komt or prakties op naar de socialistiese revolutie "uit te stellen" tot na de overwinning op Franco en or zich in werkelijkheid toe te beperken zich te lenen tot de strijd tegen het uitgesproken fascisme, wat als wij ons niet bedriegen, gelijk staat met de arbeidersklasse trachten te offeren in een strijd van één doel der heersende klasse tegen het andere.

GEEN BROEDERSTRIJD, zegt de CNT, en heeft het daarbij over de klasseaanval der bourgeoisie. Geen verzet tegen het stelselmatig sloopen van alle veroveringen der Juli-dagen. Ontbinding der revolutionaire komités: akkoord, herinvoering van de oude militaire kode: akkoord, alle wapens aan het front, ontwapening der arbeiders in de steden: akkoord, openlike medeverantwoordelijkheid tegenover de massa voor het afbrekend werk door toetreding tot de regering: akkoord. Uitsluiting van de POUM uit de regering: geen verzet, vermoorden en gevangenzetten van CNT-leden: geen verzet, de strengste censuur op zuiver politieke persartikelen: geen verzet, toenemende vermindering van eigen invloed in de regering, enz. enz.

Konkrete voorbeelden en kleine feiten: Het is gebleken, dat de leiding van de CNT van begin af aan wist, dat Durrutti door de Stalinisten vermoord werd: geen verzet. Ordevoerd: zwijgen en in de doofpot steken uit vrees voor verwickelingen.

De CNT-pers, die de feiten van 4 Mei kommentaert beschrijft het gewapend verzet der arbeiders van de telefooncentrale als volgt: "De politie stootte op de hogere verdiepingen van de Centrale op een zekere waerstand" en nergens wordt verder verklaart, waar die "zekere weerstand" uit bestond.

Halen we echter ter bevestiging van onze kritiek op de CNT de revolutionair-sindikalist Louzon aan, die zeker niet van partijdige stellingname verdacht kan worden. In "Révolution Proletarienne" van 10-Juni beschrijft hij te machtverhoudingen te Barcelona. Men kan zeggen, dat de CNT die twee dagen de absolute en enige meester van negen tienden van Barcelona was en dat ze het overige tiende geen ogenblik ophield de toestand te beheersen.

"Niettegenstaande de grote politieke belangrijkheid van de wijk, waar alle politieke macht van Barcelona en Katalonië gekoncentreerd zijn, stelde ze zich tevreden deze te beheersen. Nergens ging CNT of IAI tot de aanval over op geen enkel ogenblik ondernamen zij de minste offensieve aksie. Zij hadden nochtans slechts één woord te zeggen, opdat tienduizenden, indien niet honderdduizenden, die slechts op dat woord wachtten hun wijk zouden verlaten, waar ze niets meer te doen hadden om gewapend naar het centrum te trekken om de enkele honderden fascisten, gardes en stalinisten, die er de straat hadden, weg te vagen. Ze hadden slechts één gebaar te maken en de zes tanks, die achter het gebouw van de CNT stelling waren komen nemen en die daar bleven staan gedurende de strijd, waarbij zelfs op honderde meter afstand barrikades werden opgeworpen, om deze tanks in gang te zetten en de bezotters op de vlucht te drijven: ze hadden slechts bevel te geven opdat de kanonnen van 75, die men in de arbeiderswijk had gebracht om gardes tot rede te brengen, die in een bioskoop verscholen zaten en die een ogenblik godsaan hadden alsof ze waerstand gingen bieden, in stelling zouden komen op de Katalonië-plaats of in de Via Durrutti en sindelik indien nodig, zou een telefoniese oproep volstaan hebben om de kanonnen van Montjuich de citadellen van de vijand te doen vernietigen: het paleis van het Hotel Colon, de zetel van de Kommunistiese Internationale en de politieprefektuur. De krachten waarover de CNT te Barcelona zelf beschikte waren dus tienmaal sterker dan wat nodig was om de orde te doen hoersen, de revolutionaire arbeidersorde. Ze zouden volstaan hebben om troepen uit Valencia te verslaan en het Aragonfront was een grote reserve"

Louzon besluit met te zeggen, dat de CNT de kans verkeken heeft volgens hem, bewust, uit schrik voor interventie en drukt er op aan dat ze een tweede gelegenheid, die zeker komen moet, niet zal laten voorbijgaan, niettegenstaande het interventie-gevaar. We hebben echter gezien, dat bij de CNT fundamentele gebreken aanwezig zijn dan de strategische fouten. Deze laatste zijn slechts een token van haar onbekwaamheid als massa-organisatie in dienst van de revolutie te staan.

EEN PAAR WOORDEN OVER DE P.O.U.I.

Deze jonge organisatie, die haar ontstaan te danken had aan de samenkoppeling van een paar ongelijksoortige organisaties van minder invloed. Een kleine partij bij de aanvang der revolutie, zag ze haar lodental door de Juli-gebeurtenissen plots de hoogte ingaan en vertegenwoordigde zij de organisatie, waarvan het meest te verwachten viel op het gebied van 't voeren naar revolutionaire politiek. Zij ook heeft echter alle verwachtingen teleurgesteld en is in de grondfouten vervallen, waaraan de CNT op basis van haar theorie mislopen moest. Ook zij heeft, aangesloten bij het Londens Bureau en in bijzondere betrekkingen met de SAP aan "strategie" gedaan en ging in de richting - een fout, die men niet als een vergissing uitwist - heeft de geit en de kool willen sparen. In plaats van een onwrikbaar principiële houding, een halfslachtigheid, die haar ondergang wordt en die tot uitdijng komt in haar houding tegenover de CNT in plaats van vlijmscherpe kritiek. Doch laten we Andrade, een der leiders zelf aan het woord:

"Op het eerste gezicht kan het absurd lijken, te geloven, dat de vereniging van twee door ideologie en temperament zo ongelijke organisaties tot de vorming der bekwame revolutionaire voorhoede, die men nodig heeft leiden kan. Nochtans moet men grondig rekening houden met het feit, dat van het klassieke anarchisme in de praktijk en leiding de beide grote vrijheidsorganisaties CNT en FAI overblijft. Zoals ze zelf zeggen, hebben ze met het oog op de toestand, delen hunner ideologie opgegeven. Feitelijk bestaat er een doorslaggevende togenspraak tussen hun ideologische uitdrukkingswijze en hun praktische optreden. Het Revolutionaire Front zal, met hetgeen wat door het marxisme bijgebracht wordt, hen de normen verschaffen, die ze vurig najagen en niet vinden zullen als ze de democratische en reformistische fraksies toegevingen doen. Aan de andere kant moet men er rekening mee houden, dat het voor bewuste marxistische revolutionairen, die er naar streven een direkte en werkbare invloed op de gebeurtenissen te hebben immer nog te verkieszen is aan de instinktieve revolutionaire verwarring toegevingen te doen dan aan een of andere kleinburgerlike of reformistische fraksie. Voor de revolutionaire minderheid bestaat de oplossing hierin om voldoende tactische bulgzaamheid te hebben om het optreden der anderen voorwaarts te drijven" Span. Rev. Maart '37.

Ten aanzien van deze organisaties wensen we, dat zich zo spoedig mogelijk, onder de invloed der gebeurtenissen, de meest bewuste elementen de scheuring doorvoeren om alzo tot stand te brengen de revolutionaire partij, waarvan men het gemis voor Spanje scherp voelt. Ziedaar enkele elementen aangeroerd wier verdieping de bestaande revolutionaire groeperingen zo broodnodig hebben.

Want tenslotte is de Spaanse revolutie de zaak van het wereldproletariaat en de enige vergoeding, die men bij een mogelijke versmoring der revolutie nog hebben zou, is de overweging, dat de arbeidersbeweging gedragen wordt door periodes van op en neergang, van aanval, die bijna tot het bereiken van het doel gedreven wordt en van nederlaag, die de materiële stellingen weer totaal vernietigt. Het enige dat na de strijd behouden blijft is de ervaring, die in een het erfgoed der beweging wordt ingegrift om bij het volgende offensief tot versteviging van de basis te dienen.

ESPERANTO ALS PROPAGANDA-MIDDEEL

Het is juist een jaar geleden, dat wij met de uitgave van "KLAS-BATALO" begonnen, waarmee we een nieuw werkkterrein, met ongekende mogelijkheden, gaan bestrijken. De Franse stakingen, de strijd in Spanje, het Rusland van heden, het historisch-materialisme en godsdienst en kommunisme werden er onder meer reeds in behandeld. Het verscheen tweemaandeliks en de 200 nummers werden meest toegezonden aan de buitenlandse adressen aangetroffen in het jaarboek van S.A.T. waarin van 500 plaatsen de vertegenwoordigers vermeld staan.

Deze Sennacieca Asocio Tutmonda (Natieloos Wereldverbond) werd in 1921 te Praag opgericht, toen de arbeidersesperantisten onder leiding van Lanti de neutrale beweging verliet. S.A.T. groeide gestaag, maar op het Amsterdams kongres van '30 scheidden de aanhangers van de IIIe Intern. zich af. S.A.T. wil Esperanto voor het klasse doel gebruiken, maar ook het onderling contact mogelijk maken. Ze beoogt een begrijpen en verdragen van de verschillende richtingen door in vrije discussie de feiten en opvattingen te vergelijken en zich te hoeden voor dogmatisme. Door het gebruik der logiese taal stelt zij de leden in staat zelfstandig de bestbegaanbare weg te kiezen tot de bevrijding der arbeidersklasse en daardoor het opvoeren van de mensheid tot de hoogst mogelijke kultuurtrap.

Een halfjaar geleden werd een radenkommunistiese fraksie opgericht d.w.z. een kern gevormd, die in het kader en maandblad van de organisatie onze beginselen wil uitbazuinen. Zo'n fraksie bestaat uit leden van dezelfde politieke partij of richting en heeft tot taak in eigen kring Esperanto te propageren en het recht elke maand een bericht van 30 regels te plaatsen en bij plaatsruimte, waar evolle artikelen van algemene strekking. Als fraksie heeft men niet het recht zich met de werkwijze van SAT te bemoeien, terwijl politieke artikelen slechts onder naam of nummer van leden verschijnen. Er bestond reeds een anarchistiese, bolsjieviek-leninistiese, kommunistiese-simpatiseerende, natieloze en socialistiese fraksie en de zesde zuigeling werd kortgeleden aan het saamgestroomde volk getoond.

In de eerste week van Augustus werd het 17e kongres te Rotterdam gehouden. Uit 16 landen waren ruim 800 esperantisten bijeengekomen,

waaronder 70 Engels, 50 Fransen, 18 Zweden, 10 Belgen, 9 Duitsers en dan nog enkelen uit Noorwegen, Denemarken, Zwitserland, Oostenrijk, Hongarije, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Spanje en Portugal tot uit Australië aan toe.

Temidden van deze vele nationaliteiten voltrok zich weer het wonder van Esperanto, want behalve dan het uiterlijk en soms de tongval, dacht men er spoedig niet meer aan met mensen uit zoveel landen bijeen te zijn, omdat de gehele zaal voortdurend ook de ingewikkeldste discussies direkt kon volgen en zonder tolken de spraakvervarring werd opgeheven, dank zij de hulptaal, die juist 50 jaar geleden door Lodewijk Zamenhof werd ontworpen.

Op de vooravond waren 1300 mensen in De Doelen bijeen, aan wie we een manifest uitreikten, waarin ons standpunt was uiteengezet met opwekking om onze fraksievergadering bij te wonen.

Bij de opening zeide de pionier Dreves Uiterdijk eindelijk de neutraliteit vaarwel en sprak de hoofdredakteur van "Popola Fronto" Hernandez uit Valencia op hartstochtelijke wijze ten gunste van het Volksfront: een zeer welsprekend pleiter voor een slechte zaak. Bij de begroetingen sprak Reuderink namens de CPN, alhoewel het blad der vereniging toch in Rusland verboden is, terwijl Menist van de RSAP Marxistiese geluiden liet horen.

Tijdens vier werksittingen werden rapporten en reglementen besproken. Van belang was de wijziging: SAT is geen politieke, in geen partij-politieke, maar kulturele organisatie. Dit politiek, doch bovenpartijdig karakter werd door ons ondersteund, omdat daardoor krachtens het persoonlijk lidmaatschap de gelegenheid tot kameradschappelijk discussiëren wordt geboden.

Voor Spanje was 90 gulden opgehaald, maar voor wie waren die lieve centen nu bestemd? Hernandez gaf een onjuist beeld van de eenheid van alle richtingen in de regering en beschouwde de Meidagen in Barcelona als een provokatie van Franco-spijonnen, waarop Bas Wels hem op heftige en waardige wijze van repliek diende. Zo had men tegen 't slot toch de politieke toppen aan het dansen en werden de opgekropte gemoederen even gelucht. Dacht men een enkele keer: het kongres zwamt, de laatste dag te Scheveningen zag ieder in de zonneschijn: het kongres zwemt. Trouwens voor de nodige ontspanning werd wel gezorgd, de ontvangst op het raadhuis, de bezichtiging van de Statendam, de tocht met 3 boten door de havens en de bonte avond met zang en volksdans: een zaal vol vreugde.

Onze fraksiebijeenkomst werd slechts door weinigen bezocht, omdat tegelijkertijd de andere fraksies vergaderden en ons inzicht haast niet bekend is. Ondanks de inlichtingen door ons vijven verstrekt, waren vele sociaal-demokraten van mening evenals de anarchisten, dat we bolsjewiki waren en beschouwden de stalinisten ons als "trotskisten", die gemeden moeten worden.

Op grondige wijze werden onze beginselen nader verklaard, de lessen, die uit de verdere ontwikkeling der russiese revolutie werden getrokken en de tegenstelling tussen kommunisme en staatskapitalisme. Met een man of tien ontspon zich daarna een lovendige discussie over leninisme en volksfrontpolitiek. Zelfs dan vertraagt

de Tijd zijn snelle schreden niet en zo konden we eerst op een tweede bijeenkomst met enkele belangstellenden de praktische punten betreffende blad en fraksie bespreken. Zijn we tevreden omdat we een vijftal medewerkers wonden en een honderd klasbatalo's verkochten, veldaan zijn we niet, want we zijn nog met te weinigen om deze veelomvattende taak goed te volbrengen. Wel staan de velden wit, maar de werkers zijn nog gering in aantal.

Daarom nodigen we iedere lezer, zo rustig in z'n stoel gezeten dringend uit om ESPERANTO TE GAAN LEREN, zodat dit grote propaganda-terrein kan worden bewerkt. Het broidt zich steeds uit, er zit "muziek" in; zoeven bereikte ons het bericht, dat men in Algiers or geregeld vijf klasbatalo's wil ontvangen. Dat is niet naast de deur.

De Amsterdammers kunnen zich daartoe bij de bezorgers opgeven en gratis en voor niks les krijgen. Een Schoon Prakties En Recht Aangenaam Nieuw Taal Onderricht. Het is voor iedereen gemakkelijk te leren, maar vooral voor hen, die met de moderne talen op de hoogte zijn, omdat dan de stamvoorden bekend voorkomen. De spraakunst bestaat maar uit zestien regels, zonder uitzonderingen en een stelsel van voor en achtervoegsels. Veel vorder dan een buitenstaander vermoedt is Esperanto reeds doorgedrongen. Zo verschijnen er alleen bij de arbeidersesperantisten 20 maandbladen, terwijl er een 50 neutrale bladen in verschijnen. Van oorspronkelijke en vertaalde werken kan men een bibliotheek vormen. Al dragen we de groene ster, toch zijn we niet zo "groen" te menen, dat alleen door het spreken van de wereld hulptaal de zaak in orde zou zijn. Dit is geen taalkundig, maar een ekonomies en machtsvraagstuk. Het is voor ons middel en wapen.

De kameraden in andere plaatsen verzoeken we zich in verbinding te stellen met Marcel Leereveld, Amstelvoenseweg 753 boven, Buitenveldert Amsterdam Zuid om te zien wat we landelijk kunnen doen. Ook de verborgen Esperantisten onder onze lozers kunnen daar proefnummers aanvragen en zich vervolgens abonneren op KLASBATALO, dat maar 5 cent per nummer kost en 24 bladzijden dik is. Tevens kunnen zij ons helpen met het vertalen van belangrijke bijdragen of het schrijven (of geven) van belangrijke bijdragen.

De onkosten van deze krant moeten gedeelt worden en al is ons inzicht en werkwijze geheel, die van de G.I.C., toch moet dit werk zich kunnen bedruipen en daartoe is nodig, dat bijdragen binnendruppelen, of liever nog stromen van allen, die het belang inzien. Van simpatie en lucht alleen kan KLASBATALO niet leven.

Het volgend jaar zullen we, vind en weder in de wereld dienende, te Brussel bijeenkomen, dan kun je daar als internationale kommunisten het kongres van onze internationale taal meevoren. Dit is ook een mooi middel om vordering te maken, dat hebben we nu onderhouden.

Het is niet voldoende om in je kamer te zitten kauvelen over kommunisme en liefst nog te kankoron over andere kameraden in een ziekelijk individualisme, maar grijp met ons dit prachtig stuk wereldpropaganda aan om het door een even rustig als rusteloos werken hot daarheen leiden, dat zich ook in de Esperantobeweging overal groopen gaan vormen, die als giat in de grote massa werken.

Wij besluiten deze Esperanto-roep met een bemoedigende brief, welke we tijdens het SAT-kongres uit Barcelona ontvingen.

"Ik ontving Klasbatolo, dat me zeer bevalt. Waarlijk, jullie werk is lofwaardig, want het wordt temidden van vele moeilijkheden verricht. Ik las de bladen met veel aandacht en kan je stellig verzekeren, dat ze veel bijdragen tot de kennis en bestudering ook van onze arbeidersbeweging. Gij, die in Rotterdam samenkomt hebt de dure plicht ons te vertegenwoordigen en doeltreffend te werken gedurende de ernstige gebeurtenissen overal ter wereld.

Van elke poging, van ieders wijze en energieke houding hangt het lot en de toekomst van ons allen af. Voor de fraksie zend ik mijn goedkeurende opwaking, want die is zeker buitengewoon nuttig, al wordt ze slechts door weinigen gevormd. Aanvaard mijn groeten en dat de fraksiebijeenkomst buitengewoon moege zijn. Ik zal trachten wat bijdragen te zenden, waarschijnlijk vertaalwerk.

Nu voel ik mij in uw midden, kameraden van vele landen tijdens het 17e kongres. Besteedt de tijd goed en dat een kongres een werkelijke discussiegelegenheid vorme volgens het eties oogmerk: vergelijken en verkiezen, redeneren en alle gebeurtenissen redelijk overdenken. Het proletarische groet.

.....-o-o-.....-o-o-.....

Verantwoording van de vrijwillige bijdragen

Sn. 10 P. 10 P.V. 10 L.H. 10 vZ 20 T.I. 11 5 X f.4.- Rotterd f 1.50
X f 1.- Elf. 20 Fl. 25 v.L. 69 W.W. 2 v.R. 50 N.N. f 1.-
H.M. f 2.50 & f 2.50 Div. 45 v.L. 50 v.Z. 20 P.V. 10 T.M. 5
A. f 1.- v.Z. 10 T.M. 10 P. 20 Sn. 5 P.V. 5 E.W.L. f 1.-
Bl. 10 H.J.H.J. 10 W.P. 25 J.H. 25 M.B. 10 D.d'A. 10 J.M. 10
L.S. 5 B. 5 de H. 20 L.S. 15 D.d'A. 10 H.W. 25 W.P. 20 H.L/
f 1.- J.M. 10 Br. 5 W.W. 5 R. 10 & 5 v.d.H. 10 Nb. 10 Z. 10
W.C.Br. 10 & 10 de Br. 12 M. 12 P.J.S. 30 allen te A. P.D. te
N.N. f 1.- Rotterdam f 1.50 W.te L. f 1.- Nieuwe Niedorp 50 ct.
Laren 60 ct. Haarlem f 8.- Niel f 1.25 W.W. te P. 5 ct. Rotterdam
f 1.50 J.H. te B(?) f 1.- F.W. te Z. f 1.- Amsterdam f 20.-

Voor Klasbatolo: Div.: 30, 25, 50 en 20 ct. A. 25 ct. M.L. 75 ct.
A. 20 Rotterdam 50 Kongres f 3.89

Voor emigranten: f 12.50 f 10.- f 2.50 f 2.50

A3

B4

A4

B5

A5

A B A B A